

de ja järvede sees; agga surem hull neist kaes
wataffe mäggede seest. Ülleiltsse tulles tõhhe-
le pañna, et ei olle mulda egaa kiwwoi palio
leida, kus pissut rauda sees ei olleks; ka ras-
ke luma sisse on tedda pandud. Wessi, ja
mis ial ma peäi kaswob, en pissokeste rauda
tükkidega seggotud, ja mis weel ennam tul-
leb immeks pañna, ka ellus d lomad kands-
wad nisugust rauda; pörmo omma ihho sees,
ja isse ärraniste on tedda inimesse jures lei-
da. Inimesse werre ja ka temma lihha ja
lunde sisse on tedda lodud. Et küi paljas
siim sedda ei nä, agga siiski tedda kunsti ja
targa nou läbbi leitakse. — Se raud, mis
meie ostame ja pruukime, tulles suurte mäg-
gede seest, ja nisugused mäed on keigeenna-
miste Wenne-ja Rootsi maal, mis ennam
rauda wäja andwad, kui ial need mäed
teiste made sees.

Wal

Walmistud raud on sinnine, must ja hal-
karwo polest. Temma on keigest wassest,
mis kiwwoidest walmistakse, se korwem, ja
keige raskem sullatada. Ka on temma se
keige sitkem, agga teised on raskemad; tin-
na üksi on temmast kergem. Ta lähhab tul-
le sees pea kumaks, agga ahio tulles ei ta
sulla mitte. On ta kumaks sanud, siis lend-
wad sädemed ja plaksuwad, ja temma on
siis ni tümma, et ta añnab ennast tagguda
ja kokkoiota. Taggudes kargawad temmast
need rauda taggid. Tule ja mārja kae tulles
pea roost ta peäle. Temmast walmistakse
tärkas.

Sedda rauda neist rauda kiwwoidest kätte
sada on üs raske ja tütarw id. Parrem
raud on se mis sitke on, olgo ta külm ehk
olgo kumak tehtud. Agga surem hull neist
rauda kiwwoidest andwad abrast rauda wälja.
Need kiwwoid isje on lahhesuggused, teised

on